

vel credat: nō video inquit: qđ crediturus sum: Anima em̄ tua videt: Ut opinor stulte corp⁹ tuū videt: animā tuā quis videt: Cū ergo corpus tuū solū videat: quare nō sepeliris: Adiratur: qz dixi si corp⁹ tm̄ videatur quare nō sepeliris: z respōdet: sapit. n. adhuc qz viuo. Tñ scio qz viuis cui⁹ animā nō video: Tñ scio: Respōdebis qz loquor: qz ambulo: qz operor. Sulte ex opibus corpis agnosco viuētē: ex opibus creature nō potes agnoscere creatorē: Et forte qui dicit: cū mortuus fuero postea nihil ero: z lras didicit: z ab epicurio didicit b̄ nescio quo deliro p̄bo: v̄l potius amatore vanitatis nō sapiētē: quē ipsi etiā p̄bi poz cū noiauerūt: qz voluptatē corpis summū bonū dixit: ab illo forte didicit iste lras⁹ dicere: si ero postea q̄ mortuus fuero. Sic cent flumina ethan: pereant doctrine iste gentiū: pullulēt virecta hierusalē: videant qđ possunt. Certe ista omnia que p̄ mundum modo vident: qñ opabatur deus salutē in medio terre: cū ista dicebant nōdū erant: z ecce tūc p̄dicta sunt: nunc impleta mōstrantur: z adhuc dicit stultus in corde suo: nō est deus: De peruersis cordibus: qñ ita v̄tura sunt que restant: sicut venerūt ista que tūc nō fuerunt: z ventura prenunciabant. An vero exhibuit nobis de⁹ omnia que p̄misit: z d̄ solo die iudicij nos sefellit: Nō erat christus i terra: p̄misit: exhibuit. Nō virgo pepererat: p̄misit: exhibuit. Nō erat fusus sanguis p̄ciosus: quo deleteretur chirographū mortis n̄re: p̄misit: exhibuit. Nōdū resurrexerat caro in vitam eternā: p̄misit: exhibuit. Nōdū crediderūt gētes: p̄misit: exhibuit. Nōdū hēti cū i nomine christi armati p̄tra christū militabāt: p̄dixit: exhibuit. Nōdū idola gentiū d̄ fra ista deleta erāt: p̄dixit: exhibuit. Ista omnia cū p̄dixisset z exhibuisset: de solo die iudicij mētutus est: Veniet oīno quō ista venerūt: qz z ista anteq̄ venirēt futura erāt: z futura prius p̄nūciata sunt: z postea venerūt. Veniet fratres mei: nemo dicat nō veniet: aut veniet: sed lōge est qđ veniet: sed tibi p̄pe est vt eas hinc. Sufficiat prima deceptio. Si nō potuim⁹ p̄mo permanere in p̄cepto: saltem corrigamur exēplo. Nōdū erat exemplū casus hūani: qñ dictū est ad Adā: Nō morte morieris si tetigeris: z venit de trāsuerso serpens: z dixit: Nō morte morieris. Credit⁹ ē serpens: p̄tēptus ē de⁹: tactū ē ventū: mortu⁹ est hō. Nōne ipletū est po-

tius quod minatus est deus: q̄ quod p̄miserat inimicus: Sic est certe: agnoscimus b̄: inde oēs in morte iā v̄l expti cauti sim⁹. Nō em̄ cessat z mō serpens insurrare: z dicere: Nunquid vere damnatur⁹ est deus tātas turbas: liberatur⁹ ē paucos: Quid ē aliud q̄ facite cōtra p̄ceptū: nō morte moriemini: Sed quō tunc: sic z nūc si feceris qđ suggestit diabolus: z p̄tempseris qđ p̄cepit deus: veniet iudicij dies: z inuenies verū qđ minatus est deus: z falsum quod pollicit⁹ est diabolus. Exurge dñe iudica cām meā. Mortu⁹ est z p̄tēptus est: d̄z mihi: vbi ē de⁹ tu⁹: Exurge iudica cām meā. Nō em̄ v̄tur⁹ ē ad iudiciū: nisi qz exurrexit a mortuis. Venit⁹ p̄nūciabat: venit z p̄tempus est a iudeis ambulans in terra: p̄tēnitur a falsis chustianis sedēs in celo. Exurge dñe iudica cām meā: qñ in te credidi: nō pereā: qz credidi qđ nō vidi: spes me nō fallat: accipias qđ p̄misisti: Iudica cām meā. Memēto opprobrioz tuoz eoz que ab imprudente sunt tota die. Adhuc em̄ insultatur christo: nec deerūt tota die: hoc ē vsqz in finē seculi vasa ire. Adhuc dicitur: vana p̄dicāt christiani: adhuc dicit: inanis ē resurrectio mortuoz. Iudica causas meā: memēto opprobrioz tuoz. Sz quoz: nisi eoz que ab imprudente sunt tota die: Nūquid prudēs b̄ dicit: Prudēs em̄ dictus est porro vidēs. Si prudens porro videns: fide videt porro: nā oculis vix ante pedes videtur tota die. Ne obliuiscaris voces deprecantium te: Ingemiscentiū z expectantiū iam quod promissisti de nouo testamento: z ad ipsam fidem ambulantiūz. Ne obliuiscaris voces deprecantium te: sed illi adhuc dicūt: vbi est deus tuus. Superbia eozum qui oderunt te ascendit sp̄ ad te. Noli z eozū superbiā obliuisci. Nec obliuiscit oīno: aut p̄nit: aut corrigit.

Alia lra.
† Demoz esto
improperioz.
† insipiete.

Alia lra.
† inimicoz tuoz

Alia lra.
† nō habet.

Explicit Tract. de ps. LXXIII.

Incipit Tract. de ps. LXXIII.

DSaluus iste tumori superbie medicinā humilitatis apportat. Humiles autez consolatur in spe hoc agens: vt ne quisqz supbe de se presumat: ne quisqz humilis de domino desperet. Est enim promissio dei rata: certa: fixa: et incōcussa: fidelis: et omni dubitatione carens: que cōsolatur afflictos. Tota em̄ vita hūana super terrā: sicut scriptū est: tentatio est: nec quasi prospera eligenda est:

et sola aduersa deuitada: sed vtraque cauenda est: illa ne corrumpat: ista ne frangat: vt vniciusq; hominum in quocunq; statu reru in hac vita egerit: no sit refugiu: nisi deus: nec vllum gaudiu: nisi in pmissis eius. Vita enim hec qualibet redundans felicitate multos fallit: deus enim neminem. Quia ergo omni homini conuerso ad deum mutatur delectatio: mutantur delicie: non enim subtrahuntur: sed mutantur. Omnes aut delicie nostre in hac vita: nonduz sunt in re: sed ipsa spes ta certa est: vt omnibus huius seculi delicijs preponeda sit. Scriptuz est: Delectare in dno. Et ne putares tam te habere qd promittit: Ibi cecit statim: et dabit tibi petitiones cordis tuo. Si ergo nondu habes petitiones cordis tui vnde delectaris in domino: nisi quia tenes certu promissore qui se efficit promittedo debito rem: Huius igitur deprecationis: vt maneat nobiscu spes nostra: et introducatur in id quod pmisit deus: loquitur titulus huius psalmi. **In finem ne corrumpas.** Quid est ne corrumpas? Quod promissum ex fide. Sed quando? In finem. Illuc ergo mentis oculus dirigatur in finem. Omnia que in via occurrerint transeantur: vt perueniatur in finem. Exultent superbi de presenti felicitate: tumeant honoribus: fulgeant auro: redundant familijs: obsequijs clientum costipentur: pretereunt istar transeunt tanq; ymbra. Cu ille finis venerit: vbi oes qui mo in dno sperat gaudeat: tunc illis veniet sine fine tristitia. Quia accepit huiusmodi qd irident supbi: tunc supboru typus conuertere in luctu. Tunc erit illa vox qua in libro sapientie nouim. Dicet enim tunc videntes gloria sanctoz: q cu hic humiliarent tolerauerunt: q cu hic sublimarent non annueit. Tunc g illi dicet: Hi sunt qs aliqu habuimus in risu: Vbi etiam dicent: Quid nobis pfuit supbia: et diuitiaz iactantia quid contulit nobis? Transierunt oia tanq; ymbra. Quia de corruptibilib; psumpserunt: spes eoz corrupetur: nra vero spes tunc erit res. Promissio enim dei vt maneat integra et firma: et certa erga nos: diximus ex corde fidei: in finem ne corrumpas. Noli g timere ne pmissioes dei corrumpat aliqs potentiu: Spe no corrumpit: qz verax est: potentiore no habet a quo eius pmissio corrumpatur. Certi ergo sumus de pmissis dei: et cantemus iaz vnde incipit psalmus.

Expositio psalmi.

Confitebimur tibi deo confitebimur tibi et inuocabimus nomen tuum: Noli anteq; confiteari inuocare: confiteri: et inuocare. Illu qpe que inuocas in te vocas. Quid est enim inuocare: nisi in teipm vocare: Si inuocatur a te: id est si vocatur in te ad que accedit: Ad superbū no accedit. Lerte alt; e: no eu attingit elatus. Via sublimia vt attingamus at tollim; nos: et si attingere no possum;: machinameta aliq; vel scalas qrimus: vt sublimati sublimia attingamus. Contra deo et altus e: et ab humilibus tagit. Scriptu e: Prope e dñs his q obtruerunt cor. Tritura cordis pietas: humilitas. Qui se conterit irascit sibi: se habeat iratu vt illu ppetiu: se h; iudice vt illu habeat defensore. Ergo inuocatur deo venit. Ad que venit: Ad supbu no venit. Audi aliud testimoniu: Excelsus dñs et humilia respicit: excelsa aut a longe cognoscit. Excelsus dñs et humilia respicit: no a longe: excelsa aut a longe cognoscit. Et ne forte cu dictu esset: qz humilia respicit: supbi de ipunitate gauderet: qsi eos supbientes no agnoscat q in excelsis habitat: territi sunt: et dictu e eis videt vos: et cognoscet vos: h; alio ge. Hos facit beatos qb; ppinq;: Vos autem inquit o superbi o excelsi no eritis impuniti: qz cognoscit: no eritis beati: qz alio ge cognoscit. Videte ergo quid agitis: qa si agiscit no ignoscit. Melius g ignoscit q agnoscit. Quid est enim ipsuz ignoscere: nisi no noscere: Quid est no noscere: No ai aduertere. Nam et vindicantis solet dici animaduersio. Audi orante vt ignoscat: auerte facie tuam a peccatis meis. Quid igitur facies si aduerterit facie tuam a te: Molestu e et timendu ne deserat te: Rursus si facies no auertit ai aduertit. Nouit hoc deo: potest hoc deus: et auertere facie a peccante: et no auertere a confitente. Itaq; alibi ei dicit: Auerte facie tuam a peccatis meis: et alibi ei dicit: Ne auertas facie tua a me. Vbi a peccatis meis auerte: hic aut a me noli auertere. Confitere ergo et inuoca. Confitendo enim mudas templu quo veniat inuocatur. Confitere et inuoca: auertat facie suaz a pctis tuis: no auertat a te. Auertat faciem ab eo quod tu fecisti: no auertat ab eo quod ipe fecit. Te enim hoiem ipse fecit: pctā tua ipe fecisti. Confite g et inuoca: dic: Confitebimur tibi deus confitebimur tibi. Ipsa repetitio confirmatio est: ne te confesum esse peniteat. Non enim alicui crudeli

Alta ha.
t nob abet.

Psalmus
confitebimur tibi deo
confitebimur tibi et inuocabimus
nomen tuum: Noli anteq;
confiteari inuocare: confiteri:
et inuocare. Illu qpe que
inuocas in te vocas. Quid est
enim inuocare: nisi in teipm
vocare: Si inuocatur a te: id
est si vocatur in te ad que
accedit: Ad superbū no
accedit. Lerte alt; e: no eu
attingit elatus. Via sublimia
vt attingamus at tollim;
nos: et si attingere no
possum;: machinameta aliq;
vel scalas qrimus: vt
sublimati sublimia
attingamus. Contra deo et
altus e: et ab humilibus
tagit. Scriptu e: Prope e
dñs his q obtruerunt cor.
Tritura cordis pietas:
humilitas. Qui se conterit
irascit sibi: se habeat iratu
vt illu ppetiu: se h; iudice
vt illu habeat defensore.
Ergo inuocatur deo venit.
Ad que venit: Ad supbu
no venit. Audi aliud
testimoniu: Excelsus dñs
et humilia respicit: excelsa
aut a longe cognoscit.
Excelsus dñs et humilia
respicit: no a longe:
excelsa aut a longe
cognoscit. Et ne forte
cu dictu esset: qz
humilia respicit: supbi
de ipunitate gauderet:
qsi eos supbientes no
agnoscat q in excelsis
habitat: territi sunt: et
dictu e eis videt vos:
et cognoscet vos: h; alio
ge. Hos facit beatos qb;
ppinq;: Vos autem inquit
o superbi o excelsi no
eritis impuniti: qz
cognoscit: no eritis beati:
qz alio ge cognoscit.
Videte ergo quid agitis:
qa si agiscit no ignoscit.
Melius g ignoscit q
agnoscit. Quid est enim
ipsuz ignoscere: nisi no
noscere: Quid est no
noscere: No ai aduertere.
Nam et vindicantis solet
dici animaduersio. Audi
orante vt ignoscat: auerte
facie tuam a peccatis
meis. Quid igitur facies
si aduerterit facie tuam
a te: Molestu e et
timendu ne deserat te:
Rursus si facies no
auertit ai aduertit.
Nouit hoc deo: potest
hoc deus: et auertere
facie a peccante: et no
auertere a confitente.
Itaq; alibi ei dicit:
Auerte facie tuam a
peccatis meis: et alibi
ei dicit: Ne auertas
facie tua a me. Vbi
a peccatis meis auerte:
hic aut a me noli
auertere. Confitere ergo
et inuoca. Confitendo
enim mudas templu
quo veniat inuocatur.
Confitere et inuoca:
auertat facie suaz a
pctis tuis: no auertat
a te. Auertat faciem
ab eo quod tu fecisti:
no auertat ab eo quod
ipe fecit. Te enim
hoiem ipse fecit: pctā
tua ipe fecisti. Confite
g et inuoca: dic:
Confitebimur tibi deus
confitebimur tibi. Ipsa
repetitio confirmatio est:
ne te confesum esse
peniteat. Non enim
alicui crudeli

cōfessus es: nō vltori: nō insultatori: p̄fite
re securus. Audi aliā vocē psalmi adhor
tantē: Cōfitemini dño qm̄ bon⁹ est. Quid
est qm̄ bon⁹ est: Quid timetis p̄fiteri: Bo
n⁹ ē: ignoscit cōfidenti. Time p̄fiteri iudici
hōi: ne forte p̄fessū puniat: Deo noli. Fac
p̄fiteri: p̄fiteri quē negandō nō facis ne
sciū. Cōfitebimur tibi deus p̄fitebimur:
z securi iā iuocabimus nomē tuū. Exbau
simus corda nra p̄fessione: terruisti: mūda
sti. Cōfessio nos hūiles fac. Propinq̄ hu
milib⁹ q̄ recedis ab excelsis. Firmamētū at
esse snie in repetitōe: multū scripturaz locū
docemur. Inde ē qd̄ dñs ait: amen amē:
Inde i aliquib⁹ psalmis: fiat fiat. Ad signi
ficationē rei sufficeret vnū fiat: ad signifi
cationem firmitatis accessit alterū fiat. Rex
egypti Pharaonostis qd̄ cū ibi iā eēt Jo
seph p̄pter pudicitie amorē inclusus i car
cere: vidit somniū idē Pharaonostis oib⁹
nobis: a septē macris p̄sumptas esse septē
boues pingues: z rursus a septē spicis ex
lib⁹ p̄sumptas esse septē fecūdas. Et qd̄ est
interpretatus Joseph: Si meministi nō duo
sūt ista somnia: sed visum vnū. Vna ē inq̄t
interpretatio eoz: s̄ qd̄ bis vidisti ait: ad p̄fir
mationem valet. Nec dixi vt nō putet̄ re
petitionē in verbis sancte lingue: q̄si loqua
citas esse appetitū. Sepe ibi repetitio fir
mamētū habet vim. Paratū cor meū deus
inq̄t: paratū cor meū. Alio loco dicit: Su
stine dñm: virilit̄ age: z p̄fortet cor tuuz: et
sustine dñm. Innumerabilia talia s̄ p̄ oēs
scripturas: his sufficit cōmēdasse nos vo
bis loquēdi genus: qd̄ obseruet̄ in oibus
similibus. Ad ad rē aduertite: Cōfitebi
mur tibi inq̄t z iuocabim⁹. Dixi q̄re ante
inuocationē p̄cedit cōfessio: qz quē inuo
cas inuitas. Genire aut̄ nō vult inuocat⁹:
si tu fueris elat⁹. Elatus si fuerit: p̄fiteri nō
poteris: nec ea negas deo q̄ nescit. Itaqz
p̄fessio tua nō illū docet: s̄ te mūdāt. Et iā
cōfessus ē z inuocauit: immo cōfessi sunt:
inuocauerunt: z dicitur ex persona vnus.
Enarrabo oīa mirabilia tua: Cō
fessus exinanuit se malis: inuocās i pleuit
se bonis: enarrās eructauit q̄ se i pleuit. Et
videte fratres cū p̄fiterē mlti erāt: Cōfite
bimur: tibi de⁹ p̄fitebimur tibi: z iuocabim⁹
nomen tuū. Multa em̄ sunt corda cōfiden
tiū vnū credentiū. Quare multa sunt cor
da confitentū: vnū credentiū: Diuersa
em̄ peccata homines confitentur: vnā si
dem homines credūt. Jam ergo cū cepe

rit christus habitare in interiore homine p̄
fidē: ceperit inuocatus possidere cōfessus:
fit totū christus caput z corpus: z ex multū
vnus. Audite verba iaz christi. Nā quasi
nō verba ei⁹ videbātur: Cōfitebimur tibi
deus: cōfitebimur tibi: z inuocabimus no
men tuū. Jam incipit ex p̄fona capitis ser
mo. Sive aut̄ caput loquat̄: sive mēbra lo
quātur: christus loquit̄. Loquitur ex p̄fo
na capitis: loquitur ex p̄fona corporis. Sed
qd̄ dictū ē: Erāt duo in carne vna. Sacra
mentū hoc magnū est: ego inquit dico in
christo z in ecclia. Et ip̄e in euāgelio: Igit̄
iā nō duo: sed vna caro. Nā vt noueritis
has duas quodāmodo esse p̄fonas: z rursus
vnā copulationē cōiungi: tanq̄ vnus loq̄
tur apud Esaiā z dicit: Sicut sp̄sō alliga
uit mihi nutrā: z sicut sponsā induit me or
namēto. Sp̄sō se dixit ex capite: sp̄sō am
ex corpe. Loquat̄ q̄ vn⁹: audiam⁹ eū: z in
eo nos quoqz loquamur. Simus mēbra
eius: vt hec vox z nostra esse posset. Enar
rabo inquit oīa mirabilia tua. Euāgelizat
christ⁹ seipm̄: euāgelizat se etiā in mēbris
suis iam existentib⁹: vt z alios adducat: et
accedāt qui nō erant: z copulentur in mē
bris eius: per que mēbra eius p̄dicatus est
euāgelizāt: et fiat vnū corpus sub vno capi
te: in vno sp̄i: in vna vita: Et quid ait. Cū
accepero tēpus ego iusticias iudi
cabo. Qm̄ iudicabit iusticias: Cū accepe
rit tēpus. Nō dū est ip̄m tēps: B̄ras misericō
eius. Prius p̄dicet iusticiā: z sic iudicet iu
sticias. Nā si añ vellet iudicare: q̄ p̄dicare
q̄s iueneret liberā dus: Quis soluē dus oc
curreret: Nō dō q̄ p̄dicatōis tēpus ē: nar
rabo inquit oīa mirabilia tua. Audi narrā
tem: audi p̄dicantē. Nā si p̄templeris: Cū
accepero tempus inquit: ego iusticias iu
dicabo. Bono inquit nūc peccata cōfiden
ti: nō parca postea cōtemnētī. Misericō
diaz z iudiciū cantabo tibi dñe. Bicitur in psal
mo: misericōdiaz z iudiciū: modo misericōdia: po
stea iudiciū: in qua misericōdia pctā donant̄:
in quo iudicio pctā puniunt̄. Vis nō time
re peccatorū punitore: Ama donatorem:
noli respuere: noli extollere: noli dicere: s̄
habeo qd̄ mihi donet. Audi em̄ quod seq̄
tur: Cū accepero tēps ego iusticias iudica
bo. Accepit tēpus christus: Accepit tēpus
fil⁹ dei: Fili⁹ dei nō accepit tempus: sed fi
lius hominis accepit temp⁹: Idē ip̄e aut̄
z filius dei per quē facti sumus: z filius ho
minis p̄ quē refecti sum⁹. Homine assump

Alia fca.
Marabim⁹.
i nō habet.

to: ipse nō assumptus: hoīe mutato in meli-
us: nullo modo ipse in deterius cōmutat⁹
nō destitit esse qđ erat: sed accepit qđ non
erat. Quid erat: Cū in forma dei esset non
rapinā arbitratus ē esse equalis deo: Apo-
stoli verba sūt. Et quid accepit: S; semet
ipsum exinaniuit formā serui accipiēs. Si-
cut formā serui accepit: ita ⁊ t̄pus accepit.
Remutatus ē ergo: Bimmut⁹ est: Ex illo
reddidit: In defectū lapsus: Absit. Quid
ergo semetipm exinaniuit formā serui acci-
piens: Exinaniuit se dictus est accipiēdo
inferiorē nō degenerando ab equali. Ergo
fratres quid est hoc: Cū accepero tempus
ego iusticias iudicabo: Accepit tempus
vt filius hominis: gubernat tempora vt fi-
lius dei. Audi quia vt filius hoīs accepit
temp⁹ iudicādi. Bicit in euāgelio: Bedit
ei potestātē iudicij faciēdi: qm̄ filius ho-
minis est. Scđm qđ fili⁹ dei nunq̄ accepit
prātem iudicādi: qz nunq̄ caruit prāte iu-
dicādi. Scđm qđ filius hoīs accepit t̄ps:
sicut nascēdi ⁊ patiēdi: sicut ⁊ moriēdi ⁊
resurgēdi ⁊ ascendēdi: ita veniēdi ⁊ iudi-
candi. Bicit in illo ista ⁊ corpus eius. Nō
em̄ sine illis iudicabit. Bicit q̄ppe in euan-
gelio: Sedebitis sup duodecim sedes iu-
dicātes duodecim tribus israēl. Ergo tor⁹
christ⁹ dicit: id est caput ⁊ corpus in sanc-
tis: cū accepo t̄ps ego iusticias iudicabo.
Nō aut̄ quid? **Defluxit terra:** Si
defluxit terra: vñ defluxit nisi de peccat⁹:
Ideo ⁊ delicta dicunt. Belinq̄re est tanq̄
de liquido quodam defluere a stabilitate
firmamēti virtutis atq; iusticie. Cupidita-
te em̄ inferiorū quisq; peccat: sicut roborat
caritate superiorū: sic deficit ⁊ q̄si liquefit
cupiditate inferiorū. Hūc fluxum rerū in
peccatis hominū attēdens donator mise-
ricors: ⁊ donator peccatorū nō dū exactor
suppliciorū attendit ⁊ ait. **Defluxit terra.**
Et oēs inhabitātes in ea. Ipsa vñ
q; terra defluxit inhabitātib⁹ se. Expositio
est psequens nō additio: tanq̄ si diceret:
Quomō defluxit terra: Subtracta sūt fun-
damēta: ⁊ aliquid in ea hiatus quodam de-
mersū est: Quod dico terrā: Omnes iba-
bitātes in ea. Inueni inquit terram pecca-
tricē: Et quid feci: Ego cōfirmavi co-
lumnas eius. Quas columnas cōfirma-
uit: Columnas aplos dicit. Sic apostol⁹
Paulus de coapostolis suis: qui videbā-
tur inquit colūne esse. Et quid eēnt ille co-
lūne: nisi ab illo firmarent: Quia terremo

Alia lra.
† Liq̄ facta ē.

Alia lra.
† qui habitāt.

tu quodā etiā ipse colūne nutauerūt in pas-
sione dñi oēs apostoli desperauerūt. Ergo
colūne ille q̄ in passione dñi nutauerūt: re-
surrectione firmate sunt. Clamauit initi-
um edificij p columnas suas: ⁊ in eis om-
nibus colūnis architectus ipse clamauit.
Columna est em̄ vna ex illis Paulus apo-
stolus cū diceret: An vultis expimentū ac-
cipere ei⁹ qui in me loquit̄ christus: Ergo
ego loquit̄ pfirmavi colūnas ei⁹: resurrexi:
ostendi mortē nō esse metuendā: ostēdi ti-
mētibus: nec ipm corpus p̄ire in morienti-
bus. Terruerūt eos vulnera: firmauerūt ci-
catrices. Posset dñs Iesus christ⁹ sine vl-
la cicatrice resurgē. Quid em̄ illi prāti ma-
gnū erat ad tātā integritatē cōpagē corpo-
ris reuocare: vt nullū oīno vestigiū p̄teriti
vulneris appareret: Habebat prātem vñ
illud etiā sine cicatrice sanaret: sed habere
voluit vñ nutantes colūnas firmaret. Au-
diuim⁹ iā fratres qđ q̄tidie nō tacetur: au-
diam⁹ qđ clamauerit p colūnas has. Tē-
pus audiēdi est ppter terrore illū: ego iusti-
cias iudicabo cū accepero t̄pus. Ille acce-
ptur⁹ est t̄pus iusticias iudicādi: vos iam
nūc habetis t̄pus iusticias faciēdi. Si ta-
ceret: nō habētis qđ faceret: s; pfirmatū co-
lūnis clamat. Quid clamat: **Dixi ini-
q̄s nolite iniq̄ agere:** Clamat fratres
mei: certe clamatū delectat vos: audite cla-
mantē. Per ipm obsecro terreat vos ista
vox: nō tā nos vestre iste voces delectare
debēt: q; vos iste terrere. Dixi iniq̄s nolite
iniq̄ agere. S; iā fecerūt ⁊ rei sūt: Iā deflu-
xit tra: ⁊ oēs habitātes in ea. Cōpūcti sūt
corde q̄ christū crucifixerūt: agnouerūt pec-
catū suū: didicerūt aliqđ ab aplos ne despe-
rarēt de indulgētia p̄dicatoris. Medicus
em̄ venerat: ⁊ iō nō ad sanos venerat. Nō
est opus inq̄t sanis medicus: sed male ha-
bentib⁹: Nō veni vocare iustos: s; pctōres
ad penitentiā. Ergo dixi iniq̄s: nolite iniq̄
agē. Nō audierunt. Olīm em̄ nobis dic-
tum est: non audiuius: lapsi sumus: mor-
tales facti: mortales geniti. Defluxit tra:
audiant vel modo vt surgant ad medicū
qui venit ad languidum. Quē noluerunt
audire sani vt nō caderēt: audiāt tacentes
vt surgāt. Dixi iniq̄s nolite iniq̄e age-
re. Quid agimus: Jam fecimus. **Et de-
linquentibus nolite exaltare cornu.**
Quid est hoc: Si fecistis iniquitatem per
cupiditatem: nolite iam defendere per el-
tionem: p̄sterni si fecistis. Qui em̄ non

ostentetur et iniquus est et exaltat cornu. **B**ixi iniquis: nolite iniquum facere: et delinquentibus nolite exaltare cornu vestrum. Exaltabit in vobis cornu christi: si non exaltet cornu vestrum. Cornu vestrum de iniquitate est: cornu christi de maiestate est. **N**olite ergo efferni: ne loquamini aduersus deum iniquitate. Audite iam voces multorum: audiat unusquisque et pungatur. Quid solet homines dicere? Vere non iudicat deus de rebus humanis. Et est vultus iudicium dei: aut vere curat quod agat in terra: tam multi iniquum reddunt datam felicitatibus: innocentes premuntur laboribus. Sed illi accidit: nescio quid mali castigante deo et admonente: et nouit conscientiam suam: nouit pro merito peccatorum suorum aliquid se posse petiti vni argumetur aduersus deum. Quia non potest dicere iustus suus: quod putamus eum dicere? Sunt peiores iniqui: et tamen ista non patiuntur. Hec est iniquitas quam loquuntur homines aduersus deum. Videte autem quomodo iniquum sit: dum se vult iustum videri: illum facit iniustum. Qui enim dicit: iniquum patior quod patior: illum iniquum facit cuius iudicio patitur: se autem iustum quod inique patitur. Rogo vos fratres mei: equum est hoc: ut deus credat iniustus tu iustus: cum autem hoc dicis loqueris aduersus deum iniquitate. Quid dicit in alio psalmo: Hec fecisti. Numeratis quibusdam peccatis hec iniquitate fecisti et tacui. Quid est tacui? Numquam tacet precepto: sed interius tacet supplicio: quiescit a vindicta non profert in damnatum sententiam. Sed hoc ille dicit feci illa et illa: et non vindicauit deus. Ecce sanus sum nihil mali contigit mihi. Hec fecisti: et tacui suspicatus est iniquitate quod ero tibi similis. Quid est quod ero tibi similis? Quia tu iniquus es et me tamquam iniquum putas: tamquam approbatorum facinorum tuorum non aduersatorem non ultorem. Et quod postea tibi dicit? Argua te et constitua ante faciem tuam. Quid est hoc? Quia modo peccando post terga te ponis: si te vides: si te inspiciet: ego te pono ante te: et faciam tibi supplicium de te. Sic et hic ne loquamini aduersus deum iniquitate. Attendite. Multi autem loquuntur istam iniquitate: sed non audet palam: ne blasphemum exhorreat ab hominibus pijs: in corde suo ista rodunt: interius tali nefario cibo pascunt. Belectat eos loquens aduersus deum iniquitate: et si non erumpunt lingua corde non tacent. Vnde in alio psalmo dicit: Bixit stultus in corde suo: non est deus. Bixit stultus: sed homines timuit: noluit dicere vbi audiret homines. Et vbi dicit? Vbi audierat ipse: de quo dixi. Propterea et hic in isto psal-

mo carissimi attendite quoniam hoc quod dixit: Nolite loqui aduersus deum iniquitate: vidit multos hec in corde agere: et adiuuit. **Q**ui neque ab oriente neque ab occidente neque a desertis montium: quoniam deus iudex est. Iniquitatum tuarum iudex deus est. Et si deus est vbique presens est. Quo te auferes ab oculis dei: ut in parte aliqua loquaris quod ille non audiat? Si ab oriente iudicat deus: secede in occidentem: et dic quicquid vis aduersus deum. Si ab occidente vade in orientem et ibi loquere. Si a desertis montium iudicat deus. Vade in medium populorum vbi tibi submurmures. Ne nullo loco non iudicat: qui vbique secretus est: vbique publicus: quem nulli licet ut est cognoscere: et quem nemo permittitur ignorare. Vnde quid agas? Loqueris aduersus deum iniquitate. Spiritus domini repleuit orbem terrarum. Alia scriptura dicit: hoc et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis. Propter hoc quod loquitur iniquum non potest latere. Noli ergo cogitare deum in locis: ille tecum est talis qualis fueris. Quid est talis qualis fueris? Bonus si bonus fueris: et malus tibi videbitur si malus fueris: sed opitulator si bonus fueris: ultor si malus fueris. Ibi habes iudicem in secreto tuo. Volens facere aliquid mali de publico recipis te in domum tuam: vbi nemo inimicorum videat: de locis domus tue promptis et in faciem constitutis remoues te in cubiculum: times et in cubiculo aliunde conscium: secedis in cor tuum: ibi meditaris: ille in corde tuo interior est. Quocumque ergo fugeris ibi est. Te ipsum quo fugies: Nonne quocumque fugeris te sequeris? Quando autem et te ipso interior est: non est quo fugias a deo irato: nisi ad deum placatum. Propterea non est quo fugias. Vnde fugere ab ipso? Fuge ad ipsum. Ergo ne loquamini aduersus deum iniquitatem: nec illic vbi loquimini. Iniquitate inquit meditatus est in cubili suo. Quid meditatus est in cubili suo? Cubile cor eius dicens: Sacrificate inquit sacrificium laudis et sperate in domino. Sed supra dixit: Bixite in cordibus vestris: et in cubilibus vestris compungimini. Quot habes ibi compunctiones facinorum: habe illic punctioes confessionum. Vbi ergo loqueris aduersus deum iniquitatem: ibi te iudicat: non iudicium differt sed penam. Jam iudicat: iam nouit: iam videt: pena restat cum fuerit presentata habebis et penam. Cum apparuerit facies illi

Alia lra,
i Quia,
i montibus.

Alia lra.
i Nolite extol
lere in altis cor
nu vestru: noli
te loqui.]

hominis: q̄ irrisus est: q̄ iudicat̄ ē: qui crucifixus est: qui sub iudice stetit. cū apparuerit iudicans in p̄ntia sua: tūc habebis penam si te nō correxeris. Quid ḡ modo faciemus: Preueniamus faciē eius in εφο-
 λολογησιν. Preueni i p̄fessione veniet m̄tis quē feceras iratum. Neq̄ a desertis montibus: qm̄ deus iudex est: nō ab oriēte: nō ab occidente: nō a desertis montiū. Quare: Qm̄ deus iudex est. Si in aliquo loco esset nō deus: qz vero deus iudex est: non homo: noli illū expectare de locis: loc̄ ei⁹ tu eris: si bon⁹: si cōfessus inuocaueris eū.

Hunc humiliat et hunc exultat:
 Quē humiliat: quē exultat iudex ille: **Ar-**
 tēdite duos illos in templo: et videtis quē humiliat: et quem exultat. Ascēdit in templo orare ait: vn⁹ phariseus: et alter publicanus. Phariseus dicebat: Gratias tibi ago: qz nō sūz sicut ceteri hoīes: iniusti: raptores: adulteri: sicut et publicanus iste: te iuno bis in sabbato: decimas do omniū q̄ cūq̄ possideo. Ad medicū ascenderat: et mēbra sana ostendebat: vulnera tegebat. Quid ḡ ille qui meli⁹ nouerat vnde sanaretur: Publicanus autē de longinquo stabat: et pcutiebat pectus suū. Videtis cum de longinquo stantē: illi p̄pinquabat quez inuocabat: et pcutiebat pectus suū dicens: **Be⁹** p̄pitius esto mihi peccatori. Amē dico vobis descēdit iustificatus publicanus ille magis q̄ ille pharise⁹: qz omnis q̄ se exultat humiliabit: et qui se hūiliat exaltabit. **Exposit⁹** est versus psalmi hui⁹: **Deus iudex qd̄ facit:** Hūc humiliat: et hūc exultat: humiliat superbū: exultat humilē. **Quia calix in manu dñi vini meri plen⁹ mixto.** Merito. **Et inclinauit ex hoc in hūc veritatem** fex eius non est exinanita: bibent oēs peccatores terre. **Renouamini paululū:** obscurū aliqd̄ est: sed quō audiuim⁹ euāgelij lectionē recentissimā: petite et dabit vobis: q̄ rite et inuenietis: pulsate et apietur vobis: sed dicis mihi: **Quo pulso** vt ap̄riatur mihi: Neq̄ ab oriēte: neq̄ ab occidēte: neq̄ a desertis montiū: qm̄ de⁹ iudex est. Si presens ē h̄ atq̄ illic: et absens nusq̄: vbi stas: ibi pulsa: ibi tm̄ sta: qz stādo pulsa. Quid ḡ ē h̄: **Primo** q̄stio ista occurrit: **vini meri** plen⁹ ē mixto. Quō meri: si mixto: **Leterū** calix in manu dñi: cū dicit eruditus in ecclia christi loquor: nō utiq̄ veluti forma hūana circūscriptū deū debetis vobis

Alia lra.
 t hoc.

in corde pingē: ne clausis tēpl̄ simulachra i cordib⁹ fabricet. Calix ḡ iste aliqd̄ significat: iuuenim⁹ hūc. In manu autē dñi est: in ptate dñi est. **Adan⁹** em̄ dei: ptas dei cōmendata est. **Itā** de hoībus plerūq̄ dicit: in manu h̄ habet: hoc est in ptate habz: vt cū vult faciat. **Vini** meri plen⁹ ē mixto. **Cōsequēt** ipse exposuit: **Inclinauit** ex h̄ in hūc: veritū fex ei⁹ nō est exinanita. **Ecce** vn̄ mixto vino plen⁹ erat. **Nō ḡ** vos terreat: qz et merū et mixtū: merū p̄pter sinceritatē: mixtū p̄pter fecē. **Quid ḡ** ibi vini: et quid ibi fex: **Et qd̄** est: inclinauit ex hoc in hunc: ita vt fex eius non sit exinanita: **Vn̄** venerit ad hoc recordamini: hūc hūiliat: et hunc exultat. **Qd̄** figuratus est nobis in euāgelio p̄ duos hoīes: phariseū et publicanū. **Hoc** latius accipiētes intelligamus duos p̄pos iudeorū et gentiū: iudeorū populus pharise⁹ ille: gentiū p̄plus publicanus ille. **Judeorū** p̄pls iactabat merita sua: gentiū populus p̄fitebatur pctā sua. **Qui** nouit in lris sanctis: et epl̄as apostolicas: et actus ap̄loz videt ibi qd̄ dico: ne longū faciā: quō apli exhortabant gentes ne desperarēt: qd̄ in magnis peccatis iacuisēt: et rep̄mebant iudeos ne se extollerēt: quasi ex iustificationib⁹ legis: et iō se putarēt iustos: gentes autē pctōres esse: qz iudeis et lex erat: et templū erat: et sacerdotium erat. **Illi** autē oēs cultores idolorū: veneratores demoniorū: longe quidē positi: sicut publicanus ille de longinquo stabat: sicut et illi supbiendo recesserūt: sic isti p̄fitendo p̄pinquauerūt. **Calix ḡ** vini meri plen⁹ in manu dñi. **Quātū** donat dñs vt itelligā. **Potest** em̄ alius melius: qz sic se habet obscuritas scripturarū: difficile ē: vt vn̄ pariat intellectū: quicūq̄ tm̄ intellect⁹ exierit: op⁹ est: vt regule fidei cōgruat: nec maioribus inuidem⁹: nec de puulis desperem⁹. **Quid** nobis videat dico caritati vestre: nō vt obstruā aures vestras: aduersus alios aliqd̄ meli⁹ forte dicturos. **Calix** vini meri plen⁹ mixto videtur mihi esse lex q̄ data est iudeis: et oīs illa scriptura veteris qd̄ dicit testamenti: vbi sunt pondera omniū sentētiarū. **Itā** ibi nouū absconditū latet testamentū tanq̄ in fece corporalū sacramentorum. **Circūcisio** carnis magni sacramētū res ē: et itelligit inde circūcisio cordis. **Templū** hierusalē illud magni sacramētū est res: et itelligit ex eo corp⁹ dñi. **Terra** p̄missiois itelligit regnū celozū. **Victimaz** et pecoz

oblato magnū habet sacramētū. Si oib⁹ illis generib⁹ sacrificioꝝ intelligit vnū illō sacrificium: ⁊ vnica victima in cruce dñi. Pro quib⁹ oib⁹ sacrificijs vnā nos habemus: qꝫ ⁊ illa figurabāt hoc: id est hec illis figurabāt. Accepit ppls ille legez: accepit mādata iusta ⁊ bona. Quid tā iustū: q̄ nō occides: nō mechaberis: nō furaberis: nō falsū testimoniū dices: honora patrē ⁊ matrē: nō ꝑcupisces rē ꝑrimi tui: vnū deum adorabis: ⁊ illi soli seruiēs. Omnia ista ad vnū ptinēt. Illa vō carnalia quasi resederūt: vt remanerēt apd illos: ⁊ esunderet in de oīs spiritualis intellect⁹. Calix vō i manu dñi: id est in ptate dñi: vini meri: id ē legis sincere: plen⁹ est mixto: id ē cū fece corporalīū sacramētoꝝ. Et qꝫ hūc humiliat superbū iudeū: ⁊ hūc exaltat ꝑfitentē gētilē: inclinauit ex h⁹ in hūc: id est a iudaico populo in gētilē pplm. Quid inclinauit? Legē. Eliquat⁹ est inde spiritualis intellect⁹. Verūtū ser ei⁹ nō est exinanita: qꝫ omnia sacramēta carnalia apd iudeos remāseſt. Bibēt oēs pctōres terre. Qui bibēt: Omnes pctōres terre. Qui pctōres terre? Iudei quidē erāt pctōres: sed supbi: gentiles autē erāt pctōres: sed humiles. Oēs peccatores bibēt: sed vide q̄ fecē q̄ vinū. Eteniz illi bibēdo fecē euauerūt: isti bibendo vinū iustificati sunt. Audeā dicere: ⁊ inebriatos nō timebo: atqꝫ vtinā oēs sic inebriamini: recordamini: calix tu⁹ inebriāſ q̄ preclar⁹ est. Quid eniz? Putatī frēs mei oēs illos qui ꝑfitendo christū etiā mori voluerunt sobrios fuisse: Usqꝫ adeo ebrj erant: vt suos nō agnoscerēt. Oēs ꝑꝑinqui sui q̄ eos a spe celestiuꝝ ꝑꝑmoy terrenis blandimētis auertere moliti sūt: nō sūt agniti: nō sūt auditi ab ebrjjs. Ad erāt ebrj q̄b⁹ mutātū cor erat: Ad erāt ebrj quoy mēs alie nata erat ab hoc seclō: Bibēt inqt omnes peccatores terre. Sz qui bibēt vinū: peccatores bibūt: sed ne remaneant pctōres: vt iustificent: nō vt puniāt. ¶ Ego autē. Mā oēs bibūt: sed seorsum: ego id est christus cū corpore suo. ¶ In seculū gaudebo: ꝑſallā deo iacob: ꝑꝑmōde illa futura de qua dicit: i fine ne corrupas. Ego autē in seculū gaudebo. ¶ Et omnia cornua peccatoꝝ ꝑfringā: ⁊ exaltabitur cornua iusti. Hoc ē: hūc humiliat ⁊ hūc exaltat. Nolūt sibi frāgi cornua peccatores: que sine dubio frangēt i fine. Ad vis vt ille tūc frangat: tu hodie frāge. Au-

disti enī supra: noli ꝑtēnere: dixi iniqs: nō lite inique agere: et delinquētib⁹ nolite ex altare cornu. Qñ audisti: nolite exaltare cornu cōtempſisti: exaltasti cornu: venies ad finem: vbi fiet: oīa cornua pctōꝝ confringaz: ⁊ exaltabūt cornua iusti. Cornua peccatoꝝ dignitates supboꝝ: cornua iusti munera christi. Per cornua enī sblimitates intelligunt. Oderis in terra sublimitatē frenā: vt possis habere celestē. Amas terrenā: non te admittit ad celestē: terrena vt possis habere celestē: ⁊ ad ꝑfusionē ꝑtinebit quo frangit tibi cornu: quō ad gloriā ꝑtinebit: si exaltet tibi cornu. Adodo q̄ ē tibi ꝑꝑeligēdi: tūc nō erit. Non es dicturus: dimittar ⁊ eligā. Precesserūt enim voces: dixi inquis. Si nō dixi: para excusationē: para defensionē. Si autē dixi: ꝑocupa cōfessionē: vt nō venias ad damnationē: quia tunc ꝑfessio sera erit: ⁊ defensio nulla erit.

¶ Explicīt Tractatus de ꝑs. LXXIII

¶ Incipit Tractatus de ꝑs. LXXV

¶ Prefatio.

Solēt inimici dñi nostri Jesu christi quibus noti iudei gloriari in isto psalmo queꝫ cantauim⁹ dicentes. Not⁹ in iudea de⁹: in israel magnū nomē eius: ⁊ insultare gētib⁹ quib⁹ nō est notus de⁹: ⁊ dicere qꝫ sibi soli not⁹ est deus: qñ ꝑꝑbeta dicit: not⁹ in iudea de⁹: alibi ergo ignor⁹. Not⁹ est autē reuera in iudea deus: si itelligāt qd sit iudea. Mā vere nō est not⁹ de⁹: nisi in iudea. Ecce ⁊ nos h⁹ dicimus: qꝫ nisi q̄s̄ fuerit in iudea: not⁹ ei de⁹ esse nō potest. Sz quid dicit Apłs: Qui in occulto iude⁹ est: q̄ circūcisioe cordis: nō lra sed spiritu. Sūt ergo iudei i circūcisioe carnis: ⁊ sūt iudei i circūcisioe cordis. Patres nri mīa sancti ⁊ circūcisionē carnis habebāt ꝑꝑter signaculū fidei: ⁊ circūcisionē cordis ꝑꝑ ipam fidē. Ab his patrib⁹ degenerantes isti mō i noie glorian⁹: ⁊ facta ꝑdiderunt. Ab his ergo patrib⁹ degenerātes remāserūt in carne iudei: in corde pagani. Iꝑi enī iudei q̄ sūt: Ex Abraā a quo Isaac nat⁹ est: ⁊ ex illo Jacob: ⁊ ex Jacob duodeci ꝑriarche: ⁊ ex duodeci ꝑriarchis ppls vnuer⁹ iudeoꝝ. Sz iudei ꝑꝑfea maxie appellati sunt: qꝫ iudas vn⁹ erat d filijs duodeci Jacob: ꝑriarcha inf duodeci filios Jacob. ⁊ d stirpe eius regnū veniebat iudeis. Mā oīs ille ppls scdm nūerū filioꝝ Jacob duodeciz trib⁹ habebat. Trib⁹ dicunt tanqꝫ curie ⁊

Alia ſa.
t annūciabo in
ſeculū.
t cantabo.